

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савјет

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'A' and a smaller 'A' below it.

Rješenje

po zajedničkoj Prijavi koncentracije privrednog subjekta LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja i privrednog subjekta Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka koja se odnosi na osnivanje potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja tzv. greenfield pod zajedničkom kontrolom

Sarajevo
mart, 2019. godine

Broj: UP-06-26-1-043-15/18
Sarajevo, 21.03.2019 godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 25. stav (1) tačka e) i člana 42. stav (1) tačka d), u vezi s čl. 12., 14., 16. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), rješavajući po zajedničkoj Prijavi koncentracije privrednog subjekta LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja i privrednog subjekta Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka, kojeg zastupaju advokati Ezmana Turković i Džana Smailagić-Hromić, iz advokatskog društva Marić &Co iz Sarajeva, zaprimljenoj dana 07.11.2018. godine pod brojem: UP-06-26-1-043-1/18, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na 49. (četrdesetdevetoj) sjednici održanoj dana 21.03.2019. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija na tržištu projektovanja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sisteme upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sisteme za zabavu putnika tokom leta i sisteme vezane za prikazivanje na displejima/ekranima na teritoriji Bosne i Hercegovine koja će nastati osnivanjem potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja tzv. greenfield pod zajedničkom kontrolom privrednog subjekata LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja i privrednog subjekta Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka u smislu člana 12. stav (1) tačka c) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09).
2. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće je dana 07.11.2018. godine zaprimilo pod brojem: UP-06-26-1-043-1/18 podnesak koji se odnosi na zajedničku Prijavu koncentracije privrednog subjekta LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja (daljem tekstu: LG ili Podnosilac Prijave) i privrednog subjekta Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka (u daljem tekstu: LHT ili Podnosilac Prijave), kojeg zastupaju advokati Ezmana Turković i Džana Smailagić-Hromić, iz advokatskog društva Marić &Co iz Sarajeva, koja se odnosi na osnivanje potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja pod zajedničkom kontrolom LG i LHT u smislu člana 12. stav (1) tačka c) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon).

S obzirom da Prijava nije bila kompletna, Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP-06-26-1-043-3/18 od dana 15.11.2018. godine, zatražilo dopunu iste, koju je Podnosilac prijave dostavio dana 22.11.2018. godine aktom broj: UP-06-26-1-043-4/18 i dana 28.11.2018. godine pod brojem: UP-06-26-1-043-5/18.

Konkurencijsko vijeće je zatražilo dopunu Prijave aktom broj: UP-06-26-1-043-6/18 od 29.11.2018. godine, te je predmetna Prijava dopunjena podneskom broj: UP-02-26-1-027-7/18 zaprimljena dana 07.12.2018. godine.

Podnosilac Prijave je aktom zaprimljenim pod brojem: UP-02-26-1-027-7/18 dana 14.12.2018. godine dostavio dodatno pojašnjenje.

Nakon analize podnesene Prijave i dopuna Prijave, Konkurencijsko vijeće je dana 04.03.2019. godine aktom broj: UP-06-26-1-043-13/18 Podnosiocu prijave izdalo Potvrdu o prijemu kompletne i uredne prijave, u smislu člana 30. stav (3) Zakona o konkurenciji.

Podnosilac prijave je naveo, u skladu s članom 30. stav (2) Zakona, da planira koncentraciju prijaviti/ili je prijavio i nadležnim organima za zaštitu konkurencije Albanije, Brazila, Čilea, Kine, Gruzije, Izraela, Crne Gore, Pakistana, Srbije, Južne Koreje, Tajvana, Turske i Ukrajine.

Konkurencijsko vijeće, u skladu sa članom 16. stav (4) Zakona o konkurenciji, je izdalo Obavještenje o dostavljenoj Prijavi broj: UP-06-26-1-043-11/18 dana 21.02.2019. godine (objavljeno dana 25.02. 2019. godine u dnevnim novinama i na web stranici Konkurencijskog vijeća) i pozvalo sve zainteresovane strane na dostavljanje pisanih komentara o namjeravanoj koncentraciji, što se u predviđenom roku nije dogodilo.

Konkurencijsko vijeće je iz Prijave utvrdilo slijedeće činjenice: Prijava koncentracije je podnesena u zakonom propisanom roku, u smislu člana 16. stav (1) Zakona.

1. Učesnici koncentracije

Učesnici predmetne koncentracije su privredni subjekt LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja i privredni subjekt Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka.

1.1. Privredni subjekt „LG Electronics Inc.“, Seul, Južna Koreja - LG

Privredni subjekt LG je registrovan dana 01.04.2002. godine pod registracijskim brojem: 248705 u Registar trgovačkih društava, Okružnog suda u Seulu, i na dan 31. decembra 2017.godine, dionice LG-a bile su u vlasništvu LG Corp ((..)¹ %) i velikog broja drugih manjih investitora, od kojih nitko ne posjeduje više od (..) % dionica LG, osim Nacionalnog penzijskog fonda koji posjeduje (..) % dionica.

Osnovne registrovane djelatnosti privrednog subjekta LG su proizvodnja i distribucija elektronike, mobilnih komunikacijskih uređaja i kućanskih aparata na globalnom nivou.

LG je globalna kompanija za elektroniku sa sjedištem u Seulu, Južna Koreja. LG nije pod kontrolom niti jedne druge kompanije ili preduzetnika.

LG je svjetski proizvođač i dobavljač elektronike, uređaja za mobilnu komunikaciju i kućanskih aparata sa oko 75.000 zaposlenih na 118 lokacija širom svijeta. LG posluje putem četiri poslovne jedinice: Kućna

¹ (..) – podaci predstavljaju poslovnu tajnu

zabava (Home Entertainment - HE), Mobilna komunikacija (Mobile Communications - MC), Kućanski uređaji (Home Appliance & Air Solutions - H&A), B2B i Komponente vozila (Vehicle Components - VC).

LG svoje proizvode u Bosni i Hercegovini prodaje preko ovlaštenih distributera: Comtrade Distribution d.o.o Sarajevo, Dimotel d.o.o. Sarajevo, HIT Ing, Mobis Electronic Servisni Centar Sarajevo, Royal Company, Stanić Trade krajnjim kupcima.

LG ne drži 10% ili više udjela, odnosno 10% ili više prava glasa niti u jednom privrednom subjektu na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine.

1.2. Privredni subjekt „Lufthansa Technik AG, Hamburg, R. Njemačka - LHT

LHT je upisan pod registarskim brojem HRB-56865 u registar privrednih društava Odjeljenja B Općinskog suda u Hamburgu, sa upisanim kapitalom od (..) EUR, kao zavisno društvo u punom vlasništvu Deutsche Lufthansa AG sa sjedištem u Njemačkoj, holding društva grupacije Lufthansa, osnovan 1994. godine kao dioničarsko društvo koja je glavna avio kompanija u Njemačkoj i pruža usluge avio prevoza putnika i tereta te druge srodne usluge.

Osnovne registrovane djelatnosti privrednog subjekta LHT su održavanje, popravak i remont usluge za avione, motore i dijelove.

LHT pruža usluge održavanja, popravke i remonta („OPR“) letjelica, motora i komponenti. U djelatnosti LHT spada i razvoj, projektiranje, proizvodnja i prodaja sistema upravljanja u kabini i sistema zabave tokom leta (CMS/IFE) te komponenti CMS i IFE. LHT je vodeći član grupacije Lufthansa Technik sa 35 zavisnih društava i više od 26.000 zaposlenih širom svijeta.

LHT svoje proizvode ne prodaje direktno u BiH, niti ima svoju distributivnu mrežu, te svoje proizvode prodaje na tržištu Azije i EMEA.

Prihod ostvaren u BiH, ostvaren je na osnovu uvoza sa navedenih tržišta.

LHT ne drže 10% ili više udjela, odnosno 10% ili više prava glasa niti u jednom privrednom subjektu na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine.

Članovi Uprave ili Nadzornog odbora LGE i LHT nisu u isto vrijeme članovi uprave ili nadzornih odbora drugih privrednih subjekata na relevantnom tržištu.

2. Pravni okvir koncentracije

Konkurencijsko vijeće je u provođenju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata («Službeni glasnik BiH», broj 18/06 i 34/10).

Konkurencijsko vijeće je, na osnovu člana 43. stav (7) Zakona, koristilo sudsku praksu Evropskog suda i odluke Evropske komisije, kao i kriterije i standarde iz Obavijesti Evropske Komisije o izračunu ukupnog prihoda u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) broj: 4064/89 o kontroli koncentracije privrednih subjekata.

3. Pravni osnov i oblik koncentracije

Pravni osnov predmetne koncentracije je Ugovor o zajedničkom ulaganju koje su zaključili dana 23.10.2018. godine privredni subjekti LG i LHT koji se odnosi na osnivanje potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja tzv.greenfield pod zajedničkom kontrolom LG i LHT.

Po provođenju predložene koncentracije, LHT će u zajedničkom ulaganju imati (..) % dionica sa pravom glasa. Preostalih (..) % biće u vlasništvu LG. Svaka od strana će imenovati po jednog direktora za svako zajedničko preduzeće koje će nastati zajedničkim ulaganjem.

Ovo zajedničko ulaganje će biti novoosnovano zajedničko ulaganje tzv.greenfield koje će djelovati na tržištima na kojima matična društva (LG i LHT) trenutno nisu aktivna. Ono će konkretno biti aktivno u području projektovanja, proizvodnje, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sisteme upravljanja u letjelicama i kabini, kao i za sisteme za zabavu putnika tokom leta i sisteme vezane za prikazivanje na displejima/ekranima.

LG i LHT planiraju da osnuju novo, potpuno funkcionalno, zajedničko ulaganje tzv.greenfield. Ovo novo zajedničko ulaganje će biti aktivno u području projektovanja, proizvodnje, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sisteme upravljanja u letjelicama i kabini, kao i za sisteme za zabavu putnika tokom leta i sisteme vezane za prikazivanje na displejima/ekranima.

Zajedničko ulaganje (JV) će se sastojati od sljedeća tri zajednička privredna društva (JVCo):

- Zajedničko društvo A koje će se prvenstveno baviti sistemima upravljanja u letjelicama i kabini;
- Zajedničko društvo P koje će se prvenstveno baviti sistemima za zabavu putnika tokom leta i sistemima prikazivanja na displejima/ekranima i
- Zajedničko društvo S koje će se prvenstveno baviti prodajom, marketingom i pružanjem usluga prvog nivoa klijentima.

Stoga, predložena transakcija predstavlja koncentraciju u smislu člana 12. stav (1) tačka c) Zakona o konkurenciji.

4. Obaveza prijave koncentracije

Obaveza prijave koncentracije privrednih subjekata sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, u smislu člana 14. stav (1) pod b) Zakona, u vezi sa članom 2. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije privrednih subjekata, postoji ako ukupni godišnji prihod svakog od najmanje dva privredna subjekta učesnika koncentracije ostvaren prodajom roba i/ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznosi najmanje 8.000.000,00 KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udio na relevantnom tržištu veći od 40,00%.

Prema podacima iz Prijave, ukupni godišnji prihodi privrednih subjekata učesnika koncentracije (i njihovih povezanih privrednih subjekata), na dan 31. decembar 2017. godine, kao godini koja prethodi koncentraciji, iznosi:

Tabela 1.

	LG*	LHT**
	KM	KM
Svijet	(..)	(..)
BiH	(..)	(..)

Izvor: Podaci iz Prijave o namjeri koncentracije

** prihodi LG na BiH tržištu ostvareni su prodajom drugih proizvoda putem distributera (npr. frižidera, veš-mašina, televizora, reklamnih znakova)*

*** prihodi LHT na BiH tržištu ostvareni prodajom avio karata odnosno na osnovu putničkog i cargo transporta u BiH (preko ..) % ostvarenog prihoda u BiH)*

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je predložena transakcija koja se odnosi na osnivanje potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja tzv. greenfield pod zajedničkom kontrolom LG i LHT ispunila uslove iz člana 12. stav (1) tačka c) Zakona o konkurenciji.

Godišnji prihodi učesnika koncentracije (Tabela 1.) predstavljaju ukupne prihode (bez poreza na dodatnu vrijednost i drugih poreza koji se direktno odnose na učesnike koncentracije na tržištu Bosne i Hercegovine), u smislu člana 9. tačka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su učesnici koncentracije ispunili uslove ukupnog godišnjeg prihoda (Tabela 1.) u smislu člana 14. stav (1) tačke a) i b) Zakona (u 2017. godini, kao godini koja je prethodila koncentraciji), ali nisu ispunili uslov zajedničkog udjela na tržištu jer nemaju preko 40,0% na relevantnom tržištu, u smislu člana 14. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji (Tabela 2), te slijedom toga su bili u obavezi prijaviti predmetnu koncentraciju, u skladu sa članom 16. stav (1) Zakona o konkurenciji.

5. Relevantno tržište

Relevantno tržište koncentracije, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne osobine, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Nadalje prema članu 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvaća cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojem privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Podnosilac prijave je kao relevantno tržište naveo, tržište projektovanja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sisteme upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sisteme za zabavu putnika tokom leta i sisteme vezane za prikazivanje na displejima/ekranima.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je relevantno tržište predmetne koncentracije tržište projektovanja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sisteme upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sisteme za zabavu putnika tokom leta i sisteme vezane za prikazivanje na displejima/ekranima.

Konkurencijsko vijeće je kao relevantno geografsko tržište predmetne koncentracije odredilo tržište Bosne i Hercegovine.

Predmetna koncentracija prema podacima iz Prijave koncentracije, će imati efekat na relevantnom tržištu projektovanja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sisteme upravljanja u letjelicama i

kabinama, kao i za sisteme za zabavu putnika tokom leta i sisteme vezane za prikazivanje na displejima/ekranima na teritoriji Bosne i Hercegovine.

5.1. Analiza relevantnog tržišta koncentracije

Prema podacima iz Prijave učesnici koncentracije i tržišni konkurenti na relevantnom tržištu BiH, u 2017. godini, imaju:

Tabela 2. Procjena tržišnih udjela učesnika koncentracije i njihovih povezanih društava na relevantnom tržištu

R.br	Naziv privrednog subjekta	Tržišni udio (%)
1.	LG	(..)
2.	LHT	(..)
3.	Panasonic Avionics	(..)
4.	Thales Group	(..)
5.	Zodiac Inflight Innovation	(..)
6.	Ostali	(..)
	Ukupno	100,00
	Ukupno (1+2)*	(..)

Izvor: Podaci iz Prijave i slobodna procjena Podnosioca Prijave zbog nepostojanja konkretnih podataka u istraživačkim agencijama

** procijenjeni tržišni udjeli učesnika koncentracije iznose (..)%, odnosno nemaju udjele na relevantnom tržištu.*

Podnosilac prijave navodi da se djelatnosti LG i LHT ne preklapaju, a eventualna preklapanja LHT i zajedničkog ulaganja su izuzetno ograničena. Neki od proizvoda koje će zajedničko ulaganje u budućnosti prodavati trenutno se razvijaju (uglavnom u LHT), ali do sada skoro uopće nije bilo prodaje.

LHT predloženu koncentraciju sa jakim partnerom kao što je LG vidi kao mogućnost širenja vlastitih djelatnosti proizvodnje i pružanja usluga u području komercijalne avijacije te kao ulaganje u inovativne tehnologije za letjelice zahvaljujući praktičnom znanju i sposobnostima razvoja i proizvodnje obje strane.

Što se tiče LG, razlog za predloženi pravni posao zasniva se na njegovim interesima da uđe na avijacijsko tržište pod okriljem dozvola koje je LHT već pribavio od organa nadležnih za vazduhoplovstvo, naročito u području IFE, te da uvede nove tehnologije prikazivanja u kabinama letjelica i razvije nove djelatnosti.

Iz podataka navedenih u Tabeli br. 2 vidljivo je da privredni subjekti LG i LHT nisu prisutni na relevantnom tržištu, te je njihov zajednički tržišni udio na relevantnom tržištu u Bosni i Hercegovini ispod 40%.

6. Ocjena koncentracije

Konkurencijsko vijeće analizom podataka (Tabele 1.-2.) je ocijenilo da provođenjem predmetne koncentracije neće doći do povećanja tržišnog udjela učesnika predmetne koncentracije na relevantnom

tržištu projektovanja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sisteme upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sisteme za zabavu putnika tokom leta i sisteme vezane za prikazivanje na displejima/ekranima odnosno neće doći do stvaranja niti jačanja njihovog dominantnog položaja, pogotovo uzimajući u obzir da privredni subjekti LG i LHT nemaju tržišnog učešća na relevantnom tržištu u Bosni i Hercegovini.

Također, predložena koncentracija ne ugrožava konkurenciju na tržištu, s obzirom da se djelatnosti LG i LHT ne preklapaju, te da će zajedničko ulaganje imati jaku konkurenciju u vidu većeg broja aktera koji su već dokazani na tržištima, te da će omogućiti sasvim novo iskustvo letenja za putnike.

Slijedom iznesenoga, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da predmetna koncentracija ne sprječava, ograničava niti narušava tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu projektovanja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sisteme upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sisteme za zabavu putnika tokom leta i sisteme vezane za prikazivanje na displejima/ekranima u Bosni i Hercegovini, te je donijelo odluku kao u dispozitivu ovog Rješenja, u smislu člana 18. stav (2) tačka a) Zakona.

7. Administrativna taksa

Na ovo Rješenje Podnosilac prijave, u skladu sa članom 2. stav (1) tarifni broj 107. tačka d) pod 1) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18) dužni je platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 5.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

8. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednica

Adisa Begić

